

ΤΟΜΟΣ XXII

VOLUME XXII

1950 - 2000

50

ΧΡΟΝΙΑ - YEARS - ANNÉES

Δ Ε Λ Τ Ι Ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN OF HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY

BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

ΑΘΗΝΑ - ATHENS - ATHÈNES

1995-2000

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

• Στο «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας» δημοσιεύονται μελέτες, άρθρα και ανακοινώσεις των μελών της, καθώς και μελών άλλων Εταιρειών, Συλλόγων και Οργανώσεων, Ελληνικών ή ξένων, που συνεργάζονται με την Ελληνική Σπηλαιολογική Εταιρεία.

• Όλες οι δημοσιεύσεις αφορούν τη Γεωγραφία, Γεωλογία, Παλαιοντολογία, Ορυκτολογία, Υδρογεωλογία, Βιολογία, Ζωολογία, Αρχαιολογία, Λαογραφία και Ιστορία των Σπηλαίων και κάθε καρστικής μορφής των Ελληνικών περιοχών.

• Τα κείμενα που δημοσιεύονται εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων τους. Ιδιαίτερα στα κείμενα που αποτελούν ανακοινώσεις Συνεδρίων, η Συντακτική Επιτροπή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε ουσιαστική αλλαγή και την ευθύνη έχουν αποκλειστικά οι συγγραφείς τους.

• Αναδημοσίευση άρθρων, εργασιών, ανακοινώσεων ή αποσπασμάτων τους δεν επιτρέπεται χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα τους και της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας.

• Οι εργασίες που αποστέλλονται στη Συντακτική Επιτροπή προς δημοσίευση πρέπει να είναι στην τελική τους μορφή, δακτυλογραφημένες και για την γλωσσική ομοιομορφία του «Δελτίου της Ε.Σ.Ε.», στη νεοελληνική γλώσσα, με τη φροντίδα των συγγραφέων. Οι εργασίες πρέπει να αποστέλλονται και σε δισκέτα υπολογιστή.

• Το «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας» εκδίδεται κάθε χρόνο και η κυκλοφορία του είναι διεθνής.

• Για κάθε πληροφορία σχετική με το «Δελτίο της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας» μπορείτε να απευθύνεστε στη διεύθυνση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Γραφεία: οδός Σίνα 32 - Τ.Κ. 106 72, ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 01-36.17.824, Fax: 01 - 36.43.476

Website :<http://www.otenet.gr/ellspe>

E-mail: ellspe@otenet.gr

ΜΕΛΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ (U.I.S.)
& ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (S.F.E.C.)

ΤΟΜΟΣ XXII

50 ΧΡΟΝΙΑ
YEARS
ANNÉES
1950 - 2000

VOLUME XXII

Δ Ε Λ Τ Ι Ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

BULLETIN OF HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY

BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

ΑΘΗΝΑ - ATHENS - ATHÈNES

1995-2000

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΟΠΤΙΜΑ '92 Ε.Π.Ε. - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΗΣ

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - Τηλ.: 32.29.843 - 32.13.971

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

*Η ειδική αυτή έκδοση για τα
50 χρόνια της Ε.Σ.Ε.
αφιερώνεται στην Επ. Πρόεδρο –
«Μάνα της Ελληνικής Σπηλαιολογίας»
κυρία ANNA ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ
με όλες τις ευχαριστίες του Δ.Σ. της Ε.Σ.Ε.
για την ηθική και υλική συμπαράστασή της
στην έκδοση αυτή και στο έργο
των νέων σπηλαιολόγων.*

UNION INTERNATIONALE DE SPÉLÉOLOGIQUE – SPÉLÉOLOGIQUE FÉDÉRATION DE L' E.U.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
LE CONSEIL ADMINISTRATIF
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

1998-2000

Πρόεδρος:	Δρ. ΓΕΩΡΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ - Av. Καθηγ. Παλαιοντολογίας - Στρώφιας Παν/μίου Αθηνών.
<i>Président:</i>	<i>Dr. G. Theodorou - Pr. de Paléontologie - Strôphias de l' Univ d' Athènes.</i>
Αντιπρόεδρος:	Δρ. ΝΙΚ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ - Ομ. Καθηγ. Γεωλογίας - Παλινγίας Παν/μίου Αθηνών.
<i>Vice - président:</i>	<i>Dr. N. Symeonidis - Pr. de Géologie et Paléontologie de l' Univ. d' Athènes</i>
Γεν. Γραμματέας:	ΓΡΗΓ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ - Γεωλόγος Ε.Ο.Τ.
<i>Secrétaire Général:</i>	<i>Gr. Papadopoulos - Géologue</i>
Ειδ. Γραμματέας:	ΝΙΚ. ΛΕΛΟΥΔΑΣ - Τραπεζικός
<i>Secrétaire Spécial:</i>	<i>N. Leloudas - Employé a la Banque</i>
Ταμίας:	ΔΗΜ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ - Ίδ. Υπάλληλος
<i>Caissier:</i>	<i>D. Nikolaou - Employé</i>
Βοηθός Ταμίας:	ΠΕΤΡ. ΔΕΛΤΟΥΖΟΣ - Βιοτέχνης
<i>Aide-caissier:</i>	<i>P. Deltouzos - Artisan</i>
Έφορος Υλικού:	ΕΥΑΓΓ. ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΣ - Τεχνικός
<i>Responsable du matériel:</i>	<i>E. Kavalieros - Technicien</i>
Έφορος Αρχείου:	ΣΤΑΜ. ΚΙΡΔΗΣ - Γεωλόγος
<i>Resp. de archives des grottes:</i>	<i>St. Kirdis - Géologue</i>
Επίσης Κυρίου:	ΓΕΩΡΓ. ΑΒΤΖΗΣ - Συντηρητής
<i>Surveillant du bâtiment:</i>	<i>G. Avtzis - Conservateur</i>
Σύμβουλοι:	Δρ. ΙΩΑΝ. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ - Γεωλόγος ΕΚΕΦΕ "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"
<i>Conseillers:</i>	<i>Dr. J. Basiakos - Géologue "DIMOKRITOS"</i>
	ΠΑΝ. ΠΛΕΣΣΙΑΣ - Υπάλληλος Ο.Τ.Α.
	<i>P. Plessias - Employé de Mincipalité</i>

«ΔΕΛΤΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ»

Έκδοση της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κεντρικά Γραφεία: Οδός Σίνα 32 - 106 72 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: (01)36.17.824 - Fax: (01)36.43.476

«BULLETIN OF HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY»

Edition of HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY

Central office: Sina st, 32 - 106 72 ATHENS, GREECE - tel: +301 - 36.17.824 - Fax: +301 - 36.43.476

«BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE»

Edition de la SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

Central Bureau: 32, rue Sina - 106 72 ATHENES, GRÈCE - tel: +301 - 36.17.824 - Fax: +301 - 36.43.476

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Comité de Rédaction:

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Responsable de l' Edition:

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ - ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Soin d' l' Edition - Corrections:

Το Δ.Σ. της Ε.Σ.Ε.

Le Conseil Administratif de la S.S.G.

ΓΕΩΡΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

George Theodorou

ΓΡΗΓ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Gr. Papadopoulos

Copyright: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY
SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

ΔΕΛΤΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
 BULLETIN OF HELLENIC SPELEOLOGICAL SOCIETY
 BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ SPÉLÉOLOGIQUE DE GRÈCE

ΤΟΜΟΣ XXII Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α
 VOLUME XXII C O N T E N T S
 1995-2000 T A B L E D E S M A T I È R E S

50 ΧΡΟΝΙΑ
 YEARS
 ANNÉES

		σελ./p.
ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΓΕΩΡ.:	Πρόλογος - 50 χρόνια σπηλαιολογικής προόδου Preface - 50 years progress of speleology.	9-12
ΙΩΑΝΝΟΥ, ΙΩΑΝ.:	Το ιστορικό της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας από σημειώσεις (1950-2000). The history of Hellenic Speleological Society through personal notes (1950-2000).	13-52
ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΓΕΩΡ.:	Πρώτα αποτελέσματα των ανασκαφών στο σπήλαιο «Μεγάλη Γράβα» Λουτσών Κέρκυρας. First results of the excavations at the cave «Megali Grava» at Loutsas of Corfu.	53-70
ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Γ - ΡΟΥΣΙΑΚΗ, Σ - ΚΙΡΔΗ, Σ - ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ Γ. - ΥΨΗΛΑΝΤΗ, Ε. - ΠΛΕΣΣΙΑ, Π. - ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Λ.:	Παρατηρήσεις σε σπήλαια της Βόρειας Κέρκυρας. Observations on caves of north Corfu.	71-84
ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Γ. - ΡΟΥΣΙΑΚΗ, Σ. - ΣΙΜΙΤΖΗ, Β.:	Νέα Άνω Τεταρτογενή ευρήματα θηλαστικών από το νομό Ρεθύμνης, Κρήτης. New upper quaternary mammal remains from Rethymno, Crete (Greece).	85-94
ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ, Ν. - ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Γ. - ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, Β.:	Το νέο είδος <i>Elephas chaniensis</i> n.sp. στις υποθαλάσσιες πλειστοκαινικές αποθέσεις του σπηλαιού Βάμου Χανίων Κρήτης. New species <i>Elaphas chaniensis</i> cave of Vamos at chania in Crete.	95-108
ΜΑΚΡΗ, ΧΡ.:	Ακατάγραφες εκκλησιές σε βραχώδεις κοιλότητες του τέως Δήμου Φοίνικος Ρεθύμνου Κρήτης. Unlisted churches on rocky cavities of the municipality Phinikos of Rethimno in Crete.	109-118
ΠΙΠΥΚΑΚΗ, ΜΙΧ.:	Ο Ασκληπιός προστάτης της ιατρικής και της αρχαίας Λάρισας στην Κρήτη. Asklepios protector of the medicine and the ancient Larissa in Crete.	119-122

		σελ./ρ.
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Ν.:	Σπηλαιολογικές έρευνες στη Ρόδο. Speleological research of Rhodes, Greece.	123-136
ΛΕΛΟΥΔΑ, Ν. - ΠΑΥΛΙΔΗ, Σ.:	Βάραθρο - καταβόθρα «Στοιχειωμένη» Ελικώνα Βοιωτίας. Cave «Stichiomeni» in Elikona of Viotia.	137-140
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. - ΛΕΛΟΥΔΑ, Ν. - ΛΕΜΠΕΣΗ, Δ. - ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Ι.:	Το σπήλαιο «του Κολοκοτρώνη» Ύδρας. Cave «of Kolokotroni» in island Idra.	141-142
ΛΕΛΟΥΔΑ, ΝΙΚ.:	Βάραθρο «Τρύπα» Φενεού Κορινθίας. Cave «Τήρα» of Feneos in Korinthia.	143-146
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ. - ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΓΡ.:	Σπηλαιολογικές έρευνες στη Σάμο. Speleological research in Samos island.	147-162
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ.:	Σπηλαιολογικές έρευνες στη Βρίνα Ηλείας. Speleological research in Vrina of Iliia.	163-166
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ.:	Σπηλαιολογικές έρευνες στη Γκιώνα. Speleological research in Giona mountain.	167-171
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ.:	Σπήλαιο στο Χορτιάτη Θεσσαλονίκης. Cave of ChortiatI in Thessaloniki.	172-174
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ.:	Σπηλαιοβάραθρο «Μπιστριγιόνα» Ιωαννίνων. The cave «Bistrigiona» of Ioannina.	175-176
ΚΙΡΔΗ, ΣΤ.:	Το βάραθρο «Τρύπα της Λυγερής» Βραδέτου Ηπείρου. Cave «Τήρα Ligeris» (Ligeris hole) of Vradeto village in Epirus.	177-178
ΜΕΡΔΕΝΙΣΙΑΝΟΥ, Κ.:	Σπήλαιο «Καταφύγι» Αναβρυτής Σπάρτης, Λακωνίας. Cave «Katafigi» (Refuge) of Anavriti village in Sparti of Lakonia.	179-184
ΜΕΡΔΕΝΙΣΙΑΝΟΥ, Κ.:	Το παλαιοανθρωπολογικής σημασίας σπήλαιο «Κουκούρι» Δρυάλου Λακωνίας. The paleoanthropological importance cave «Koukouri» Drialou village of Lakonia.	185-192
ΜΕΡΔΕΝΙΣΙΑΝΟΥ, Κ.:	Το αρχαιολογικό σπήλαιο «Ειδωλίων» Παλιαμπέλων Βόνιτσας. The archeological cave «Idolion» of Paliampelon village in Vonitsa.	193-199
ΚΟΥΡΑΚΗ, ΠΕΤΡ.:	Σπήλαιο Σταυροπήγιου Αβίας Μεσσηνιακής Μάνης. Cave of Stavropigiou village in Messinia.	200-202
ΜΑΡΣΕΛΟΥ, Α. - ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Κ.:	Ορυκτολογική - Πετρολογική μελέτη πετρωμάτων Καραβά - Μυλοποτάμου Κυθήρων και συνθήκες δημιουργίας δευτερογενών ορυκτών σε μικρά σπηλαιώματα. The mineralogical and petrological studies in area Kythera island.	203-212
ΔΗΜΗΤΡΕΛΟΥ, ΠΑΝ.:	Αιτίες καταστροφών στα σπήλαια. Reasons for the physical deterioration of the caves.	213-228
ΣΚΟΥΡΑ, ΘΕΟΔ.:	Σπηλιές της Εύβοιας και της Σκύρου. Caves of Evia and the Skiros islands.	229-261